

הורים עתרו נגד משרד החינוך: השב כספים שנגבו בניגוד לחוק

לפי העתירה התקדימית שהגישו הורים בבת ים, משרד החינוך הודה שנגבו מהם כספים בניגוד לנהלים אך גרר רגליו מלפעול להשיבם

אור קשתי

קבוצת הורים מבת ים עתרה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בדרישה לחייב את משרד החינוך להחזיר כספים שנגבו מהם באופן לא חוקי במשך שלוש שנים. לפי העתירה התקדימית, משך חודשים רבים גרר משרד החינוך את הטיפול בנושא עד שלבסוף התעלם מהבקשה, בניגוד להוראות שהוא עצמו קבע. אם תתקבל עתירה זו, לה שותף גם ועד הורים העירוני בבת ים, עשויים להשתנות יחסי הכוח הקיימים בין בתי ספר להורי התלמידים. "הסירוב להשיב כספים

שנגבו שלא כדין, גם בלי תביעה אישית של הורה ספציפי, הוא הפרה של חובת נאמנות של משרד החינוך כלפי ציבור ההורים", אומר עו"ד סאני כלב מהקליניקה לזכויות בחינוך במרכז האקדמי למשפט ולעסקים. דיון ראשון בעתירה אמור להתקיים בעוד כמה שבועות.

על פי העתירה, בין השנים 2012-2014 גבה בית הספר "דוד אלעזר" בבת ים מהורי התלמידים כספים שמימנו פעולות שעל פי הנהלים אין לממן באמצעות כספי הורים, כגון קניית עפרונות, בולים, נייר לתעודות, מדפים או "עיצוב

סביבת לימודים". בנוסף, טוענים ההורים כי המוסד החינוכי השתמש בניגוד להוראות בכספים שלא נוצלו במלואם לטובת הצטיינות ורכישת ציוד, כמו גדרות, וילונות, מצלמות וציוד

לפי העתירה, הכספים מימנו בניגוד לנהלים רכישות כמו עפרונות, בולים ונייר לתעודות

הגברה. זאת בשעה שהוראות משרד החינוך אוסרות במפורש על בתי ספר להשתמש בכספי הורים לצרכים אלו. יתר על כן,

על פי חוק לימוד חובה, לפני בית ספר עומדות רק שתי אפשרויות בכל הנוגע לשימוש בית-רות כספי הורים: להחזיר אותם בסוף שנת הלימודים, או לקזז את הכספים שנותרו מהתשלום בשנת הלימודים שלאחריה.

בין השאר מתייחסת העתירה לדו"ח שהוכן בעיריית בת ים ב-2014, ולפיו בית הספר "פעל בעניין תשלומי הורים בניגוד להוראות הדין", וכי הביקורת של העירייה "בדקה את אופן ניצול הכספים בהתאם לנוהלי משרד החינוך ומצאה כי לא היתה הקפדה על יישומם". במשרד החינוך סירבו בתחילה

לאפשר להורים לעיין בדו"חות הכספיים של בית הספר. רק לאחר התערבות הקליניקה לזכויות בחינוך, הועברו הדו"חות להורים - אשר גילו לדבריהם כי בית הספר השתמש באופן פסול בכספיהם בסכום כולל של כ-210 אלף שקלים.

על אף שבמשרד החינוך הודו כי הגבייה היתה בניגוד לנהלים, העתירה מתארת דחייה שיטתית, במגוון דרכים וטענות, של בקשת ההורים לקיים את ההוראות הקיימות - ולהחזיר את הכספים שנגבו שלא כדין. "העתירה אינה עוסקת בשאלה כמה כל הורה צריך

לקבל", אומר עו"ד כלב. "הסוגייה כאן היא עקרונית: האם משרד החינוך יכול להודות כי בית ספר הנמצא בבעלותו גבה ועשה שימוש בכספי הורים בניגוד מוחלט להוראות - ובאותה נשימה לסרב להחזיר להורים את כספם? אנו מקווים שבית המשפט יבהיר למשרד החינוך כי התנהלותו בעניין היתה פסולה. במקרה שבית ספר רשמי משתמש בכספי הורים בניגוד לחוק - צריך שיהיה ברור כי מחובתו של המשרד להשיב כספים אלו להורים". ממשרד החינוך לא נמסרה תגובה.